

Наталя Маторіна

ВИРОБНИЧА (ПЕДАГОГІЧНА) ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА:

МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД І ПОРАДИ

ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет гуманітарної, філологічної та економічної освіти

Кафедра германської та слов'янської філології

**ВИРОБНИЧА (ПЕДАГОГІЧНА) ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА:
МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД І ПОРАДИ**

Навчально-методичний посібник

Слов'янськ – Дніпро, 2025

Схвалено до друку Вченою радою
Донбаського державного педагогічного університету
(протокол № 10 від 30 червня 2025 р.)

Рецензенти:

Топольник Я. В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки вищої школи Донбаського державного педагогічного університету;

Сухарєва С. В. – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри полоністики і перекладу факультету філології та журналістики Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Лисенко Н. В. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови та літератури Донбаського державного педагогічного університету; керівник педпрактикою ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

М 34 **Маторіна Н. М.** Виробнича (педагогічна) практична підготовка: методичний супровід і поради / Навчально-методичний посібник. Слов'янськ – Дніпро: ДДПУ, 2025. 75 с.

Навчально-методичний посібник «Виробнича (педагогічна) практична підготовка: методичний супровід і поради» є практичним керівництвом для здобувачів вищої освіти педагогічних спеціальностей. У посібнику висвітлюються ключові аспекти організації, проходження й оцінювання педагогічної практики в контексті спеціальності *Англійська мова та зарубіжна література* здобувачів другого (магістерського) рівня освіти, освітня програма *Середня освіта (Мова і література (англійська))*.

Видання містить алгоритм дій здобувачів під час практики, конкретні покрокові рекомендації, зразки звітної документації та інші корисні матеріали, необхідні для успішного набуття практичних навичок і формування професійних компетентностей майбутнього вчителя англійської мови й зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти й закладах фахової передвищої освіти.

Посібник призначений для студентів, методистів і керівників виробничої (педагогічної) практичної підготовки.

ПЕРЕДМОВА

Виробнича (педагогічна) практична підготовка є невід'ємною складовою професійної підготовки майбутніх учителів-словесників і виступає своєрідним містком між аудиторним навчанням і реаліями шкільного життя. Саме під час практики майбутні педагоги отримують унікальну можливість перевірити набуті в університеті знання, досягнути багатогранність професії вчителя, відчути відповідальність за результати навчально-виховного процесу й побачити живу динаміку розвитку особистості учня.

Практика забезпечує інтеграцію теоретичних засад педагогіки, психології, методики викладання іноземних мов і зарубіжної літератури з конкретними формами і прийомами роботи на уроках і позаурочних заходах. Вона спрямована на формування професійної компетентності майбутніх учителів, розвиток педагогічного мислення, здатності приймати виважені рішення, організовувати продуктивну комунікацію і здійснювати ефективну взаємодію з учнями в умовах сучасного закладу загальної середньої освіти чи фахової передвищої освіти. Важливим результатом практики є також формування педагогічної культури, відповідальності, етичних і громадянських цінностей, без яких неможливо уявити справжнього вчителя-інтелігента.

Метою навчально-методичного посібника є надання студентам-філологам чітких орієнтирів щодо змісту, етапів і специфіки проходження виробничої педагогічної практики. Матеріали посібника допоможуть зорієнтуватися в організаційно-методичних вимогах, запропонують ефективні зразки планування, проведення й аналізу занять зі спеціальності – іноземної мови й зарубіжної літератури. Видання містить опис нормативно-правового забезпечення практики, вимоги до ведення й оформлення документації, приклади навчально-методичних матеріалів, а також

рекомендації з використання інноваційних технологій навчання, які відповідають сучасним викликам і потребам Нової української школи.

Структура посібника вибудована відповідно до логіки професійного становлення майбутнього вчителя: від ознайомлення з організаційними та змістовими засадами практики – до набуття досвіду самостійного планування й проведення уроків, виховних заходів, участі в методичній роботі школи, аналізу результатів власної педагогічної діяльності. Особливий акцент зроблено на формуванні рефлексивних умінь, здатності до самоаналізу й самооцінювання, що сприяє усвідомленню індивідуальних досягнень, визначенню сильних і слабких сторін педагогічної діяльності й формуванню стратегії особистісно-професійного зростання.

Запропонований посібник має стати надійним помічником для студентів-практикантів, оскільки він не лише систематизує знання, а й пропонує практичні поради, підказки й методичні орієнтири. Він покликаний підтримати майбутніх учителів ЗЗСО й викладачів ЗФПО в їхньому першому серйозному випробуванні педагогічною практикою, надихнути на творче ставлення до своєї професії та допомогти усвідомити, що справжній педагог – це постійний шукач, дослідник і новатор, який водночас зберігає вірність гуманістичним цінностям і культурній місії педагогіки.

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Видання *адресовано* студентам другого (магістерського) рівня вищої освіти в галузі знань *01 Освіта / Педагогіка* за спеціальністю *014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)* предметна спеціальність *014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови))* спеціалізація предметної спеціальності *014.021 Англійська мова та зарубіжна література*; форма навчання *очна / заочна* на базі бакалавра, спеціаліста, магістра. Назва освітньої програми → *Середня освіта (Мова і література (англійська))*¹.

Метою виробничої (педагогічної) практичної підготовки є оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними методами, формами й засобами навчання іноземної (англійської) мови й зарубіжної літератури, формування на базі одержаних у закладі вищої освіти знань із базових психолого-педагогічних дисциплін, професійних навичок і вмінь для розв'язання конкретних навчально-виховних завдань в умовах реального педагогічного процесу, виховання потреби систематично поновлювати свої знання і творчо їх застосовувати у практичній діяльності.

Основними **завданнями** виробничої (педагогічної) практичної підготовки є:

– формування та розвиток професійно-педагогічних навичок й вмінь учителів закладів загальної середньої освіти й викладачів закладів фахової передвищої освіти;

¹ За новим класифікатором → *А Освіта / Педагогіка* за спеціальністю *А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)* предметна спеціальність *А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література)* спеціалізація *А4.021 Англійська мова та зарубіжна література*; форма навчання *очна / заочна* на базі бакалавра, спеціаліста, магістра. Назва освітньої програми → *Середня освіта (Мова і література (англійська))*.

- формування у здобувачів навичок і умінь проведення науково-дослідницької роботи з психолого-педагогічних і методичних проблем;
- створення умов для професійної адаптації здобувачів, залучення їх до активної діяльності як учителів і класних керівників у ЗЗСО й викладачів і кураторів у ЗФПО;
- розвиток у здобувачів практичних умінь здійснювати виховну роботу;
- оволодіння комунікативними вміннями, необхідними для спілкування з учнями й викладачами;
- формування в майбутніх учителів навичок самостійності в підготовці і проведенні різних форм навчально-виховної роботи зі здобувачами й особистої відповідальності за якість й ефективність такої роботи;
- формування творчого, дослідницького підходу до педагогічної діяльності вчителів закладів загальної середньої освіти й викладачів закладів фахової передвищої освіти;
- ознайомлення з організацією освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти й закладах фахової передвищої освіти;
- спостереження за освітнім процесом й аналіз його організації;
- визначення й реалізація конкретних цілей і завдань освітнього процесу з урахуванням ступеню навчання;
- здійснення поточного й перспективного планування навчальної роботи й організація виконання накресленого плану;
- вибір і використання ефективних прийомів і методів навчання й контролю за пізнавальною діяльністю учнів;
- аналіз і узагальнення досвіду викладання; закріплення і практичне застосування теоретичних знань, оволодіння сучасними методами і прийомами організації та забезпечення освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти й закладах фахової передвищої освіти;
- набуття умінь самоаналізу педагогічної майстерності.

ОПИС ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

№	Вид практичної підготовки	Характеристика практичної підготовки		
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
1	Виробнича (педагогічна) практична підготовка в закладах загальної середньої освіти на рівні профільної середньої освіти (I етап)	Кількість кредитів, тижні, години		
		15 кр. / 10 тиж. / 450 год.	15 кр. / 10 тиж. / 450 год.	
		Рік підготовки		
	2-й		2-й	
	Семестр		3-й	
	3-й		3-й	
	Вид контролю		диф. залік	диф. залік
	Виробнича (педагогічна) практична підготовка в закладах фахової передвищої освіти (II етап)	диф. залік	диф. залік	

Виробнича (педагогічна) практична підготовка студентів 2 курсу факультету гуманітарної, філологічної та економічної освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» на другому (магістерському) рівні вищої освіти відбувається протягом 10-ти тижнів у два етапи:

- I етап (7 тижнів) – у закладах загальної середньої освіти на рівні профільної середньої освіти;
- II етап (3 тижні) – у закладах фахової передвищої освіти.

На першому етапі здобувачі магістерського рівня вищої освіти проходять практичну підготовку у старших класах закладів загальної середньої освіти (рівень профільної середньої освіти) і виконують функції учителя англійської мови й зарубіжної літератури закладу загальної середньої освіти, класного керівника учнівського колективу 10–11 класів.

На другому етапі здобувачі магістерського рівня вищої освіти проходять практичну підготовку в закладах фахової передвищої освіти й виконують функції викладача англійської мови й зарубіжної літератури закладу фахової передвищої освіти, куратора академічної групи.

Навчально-методичне керівництво й виконання програми практичної підготовки забезпечує кафедра германської та слов'янської філології факультету гуманітарної, філологічної та економічної освіти Донбаського державного педагогічного університету, на якій реалізується освітня програма «Середня освіта (Мова і література (англійська))».

УЗАГАЛЬНЮВАЛЬНА ТАБЛИЦЯ

Рівень освіти	Другий (магістерський) рівень освіти
Вид практичної підготовки	Виробнича (педагогічна) підготовка
Термін	2-й рік підготовки, 3-й семестр
Кількість етапів	Два
Зміст кожного етапу	Перший – у ЗЗСО, другий – у ЗФПО
Тривалість кожного етапу	Перший – 7 тижнів, другий – 3 тижня
Тривалість робочого дня здобувачів у період проходження практики	6 годин
Положення про практичну підготовку	Див. посилання → https://surl.li/lmupfe
Бази практики	Див. посилання → https://surl.li/iasumd
Навчальний план	Див. посилання → https://surl.li/nqwhkt
Освітня програма	Див. посилання → https://surli.cc/aqmlfd
Наскрізна програма практики	Див. посилання → https://surli.cc/kojrvz
Вид контролю	Диференційований залік

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧА-ПРАКТИКАНТА

Під час проходження практичної підготовки здобувачі *мають право*:

- одержувати від керівників практичної підготовки консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- одержувати від керівників практичної підготовки необхідні навчально-методичні й інші матеріали;
- заявляти перед керівниками практичної підготовки особисті клопотання з приводу індивідуальних питань проходження практики;
- пройти інструктаж за усіма необхідними для виконання програми практичної підготовки правилами роботи й етики професійного спілкування.

Здобувачі, які повинні пройти практичну підготовку, *зобов'язані*:

- з'явитися на установчі збори, що проводяться керівниками практичної підготовки;
- ознайомитися з програмою практичної підготовки;
- особисто прибути на місце проходження практичної підготовки;
- пройти відповідні інструктажі й неухильно дотримуватися режиму роботи, техніки безпеки і правил санітарії, що діють на базах практичної підготовки;
- чітко і своєчасно виконувати вказівки керівників практичної підготовки від ДДПУ й закладу освіти;
- виконати в повному обсязі програму практичної підготовки;
- вчасно підготувати всю необхідну звітну документацію практичної підготовки.

СТИСЛИЙ ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Базова середня освіта – це другий рівень повної загальної середньої освіти в Україні, який триває п'ять років (з 5-го по 9-й клас) і є фундаментом для подальшого навчання й вибору профілю навчання. Вона забезпечує комплексну підготовку учнів і є обов'язковою складовою безперервної освіти в Україні, формує основи знань, розвиває особистість і готує учнів до наступних етапів освіти, включаючи профільну середню освіту, що здобувається у старшій школі.

Виробнича практична підготовка – це практика, що проводиться у виробничих умовах на базах практики (комунальних закладах, організаціях, установах) з метою закріплення й поглиблення знань, здобутих здобувачами під час вивчення певного циклу навчальних дисциплін, формування практичних умінь за освітньою програмою, а також передбачає напрацювання фактичного матеріалу для виконання навчально-дослідних завдань.

Диференційований залік – це форма підсумкового контролю результатів навчання в закладах освіти, що полягає в оцінюванні рівня засвоєння студентами (учнями) навчального матеріалу з обов'язковим виставленням оцінки за шкалою, передбаченою чинними нормативними документами.

На відміну від традиційного заліку (недиференційованого), який передбачає лише фіксацію факту виконання навчальної програми (зараховано / не зараховано) без визначення конкретного рівня досягнень, диференційований залік має на меті встановити якісний показник успішності здобувача освіти. Його результат відображається у вигляді числової або літерної оцінки (залежно від національної чи міжнародної системи

оцінювання), що може враховуватися під час обчислення середнього балу академічної успішності й підсумкових результатів навчання.

Шкала оцінювання звітів із практичної підготовки	
<i>За 100-бальною шкалою</i>	<i>За національною шкалою</i>
90–100 балів	відмінно
75–89 балів	добре
60–74 балів	задовільно
0–59 балів	незадовільно

Заклад загальної середньої освіти (ЗЗСО) – це юридична особа, основним видом діяльності якої є надання освіти на одному або декількох рівнях загальної середньої освіти, що підтверджується відповідною ліцензією. *Мета діяльності* – надання освіти на певних рівнях загальної середньої освіти. *Типи закладів*: початкові школи, гімназії та ліцеї, які можуть бути як самостійними, так і структурними підрозділами інших закладів. *Структурні підрозділи*: у складі ЗЗСО можуть функціонувати дошкільні, позашкільні підрозділи, а також пансіони. Рівні загальної середньої освіти: *початкова школа* → забезпечує початкову освіту; *гімназія* → забезпечує базову середню освіту; *ліцей* → забезпечує профільну середню освіту.

Заклад фахової передвищої освіти (ЗФПО) – це освітній заклад, що провадить діяльність з підготовки молодших бакалаврів, які отримують професійні знання й навички за відповідними освітньо-професійними програмами, що є ступенем освіти вищим за середню і нижчим за бакалаврат, а також фахові коледжі. *Мета діяльності* – здобуття професійних знань і навичок у конкретній сфері, що забезпечують працевлаштування й можливість продовжити освіту. Це може бути як окремий заклад (наприклад, фаховий коледж), так і структурний підрозділ закладу вищої освіти чи іншої юридичної особи.

Звітна (підсумкова) конференція із практичної підготовки – це захід, де студенти представляють результати проходження практики у вигляді виступів перед аудиторією, обговорюють отримані знання й навички, діляться досвідом і результатами роботи, а також отримують зворотний зв'язок. Метою такої конференції є підведення підсумків практики й обмін знаннями й досвідом між учасниками.

Настановча конференція із практичної підготовки – це перший етап, на якому студенти й викладачі зустрічаються, щоб обговорити й узгодити цілі, завдання, етапи й очікувані результати певної педагогічної практики. На цій зустрічі загальний керівник із практичної підготовки й методисти зі спеціальності, педагогіки і психології презентують програму практичної підготовки, вимоги, надають необхідні інструкції перед початком практичної діяльності здобувачів вищої освіти й вирішують інші організаційні питання. Загалом це важливий захід, який забезпечує успішну підготовку студентів до практичної діяльності і сприяє формуванню розуміння їхньої ролі під час виробничої практичної підготовки.

Профільна середня освіта – це третій і завершальний рівень повної загальної середньої освіти в Україні (10–12 класи), що передбачає поглиблене вивчення окремих предметів залежно від обраного учнем академічного (орієнтація на вищу освіту) чи професійного (орієнтація на ринок праці) спрямування. Вона відповідає вимогам Державного стандарту профільної середньої освіти й формує цілісну картину світу, розвиваючи навички пізнавальної та комунікативної діяльності. Профільна середня освіта є невід'ємною частиною реформи Нової української школи, яка передбачає збільшення тривалості навчання на цьому рівні до 12 класів.

МАТЕРІАЛИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ – АНГЛІЙСЬКА МОВА Й ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА

*Зміст, завдання й оцінювання (максимальне) індивідуальної роботи
здобувача під час виробничої практичної підготовки*

І ЕТАП – У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Змістовний модуль 1. Навчально-методична робота у ЗЗСО

№ з/п	Види роботи	Кількість балів
1	Складання календарно-тематичного плану навчальної роботи з англійської мови (на період практики)	0,5
2	Проведення поглибленого аналізу (у письмовому форматі) уроку вчителя англійської мови	2
3	Проведення 6-ти поточних уроків англійської мови (з повним конспектом, зразками матеріалів й оцінками вчителя)	12
4	Проведення 2-х відкритих уроків англійської мови (з повним конспектом, зразками матеріалів й оцінками вчителя й методиста зі спеціальності)	4
5	Розробка і проведення виховного заходу з англійської мови на основі підготовленого плану-конспекту	2
6	Складання календарно-тематичного плану навчальної роботи із зарубіжної літератури (на період практики)	0,5
7	Проведення поглибленого аналізу уроку (у письмовому форматі) учителя зарубіжної літератури	2
8	Проведення 4 поточних уроків зарубіжної літератури (з повним конспектом, зразками матеріалів й оцінками вчителя)	8
9	Проведення 1 відкритого уроку зарубіжної літератури (з повним конспектом, зразками матеріалів й оцінками вчителя й методиста зі спеціальності)	2
10	Розробка і проведення виховного заходу із зарубіжної літератури на основі підготовленого плану-конспекту	2
	Максимальна кількість балів	35
	<i>Мінімальна кількість балів</i>	21

II ЕТАП – У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Змістовний модуль 4. Навчально-методична робота у ЗФПО

№ з/п	Види роботи	Кількість балів
1	Складання календарно-тематичного плану навчальної роботи з англійської мови (на період практики)	0,5
2	Складання календарно-тематичного плану навчальної роботи із зарубіжної літератури (на період практики)	0,5
3	Проведення 4-х поточних занять з англійської мови (з повним конспектом, зразками матеріалів і оцінками викладача)	8
4	Проведення поглибленого аналізу заняття викладача з англійської мови	1
5	Проведення 2-х поточних занять із зарубіжної літератури (з повним конспектом, зразками матеріалів і оцінками викладача)	4
6	Проведення поглибленого аналізу заняття викладача із зарубіжної літератури	1
	Максимальна кількість балів	15
	Мінімальна кількість балів	9

Примітка. Індивідуальна робота здобувача з виробничої (практичної) підготовки містить також завдання з:

а) *педагогіки* → Змістовий модуль 2. *Виховна робота у закладах загальної середньої освіти (I етап)* і Змістовий модуль 5. *Виховна робота у закладах фахової передвищої освіти (II етап)*;

б) *психології* → Змістовий модуль 3. *Психолого-педагогічний аналіз учнівського колективу в закладах загальної середньої освіти (I етап)* і Змістовий модуль 6. *Психолого-педагогічний аналіз навчальної діяльності студентів закладів фахової передвищої освіти (II етап)* [докладніше див.: Наскрізна програма, 2024; с. 15–17].

АЛГОРИТМ ДІЙ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

• Обов'язкова присутність на *настановній конференції* з виробничої практичної підготовки, яка зазвичай охоплює такі ключові питання:

Організаційні питання →

Ознайомлення з нормативною базою: розглядаються цілі, завдання, зміст практики, а також її тривалість і терміни проведення. Надається інформація про організацію практики в умовах воєнного стану.

Розподіл обов'язків: чітко визначаються функції та обов'язки керівників практики від університету й факультету, методистів, керівників від ЗЗСО / ЗФПО, а також самих студентів.

Оформлення документації: надається перелік й зразки необхідних документів (індивідуальний план, щоденник, звіт, характеристика, допоміжна методична література тощо), роз'яснюються вимоги до заповнення звітної документації та терміни її подачі.

Безпека життєдіяльності: проводиться інструктаж з техніки безпеки, охорони праці, санітарно-гігієнічних норм і правил поведінки в умовах сьогодення, зокрема в укриттях під час повітряних тривог.

Методичні питання →

Особливості освітнього процесу в ЗЗСО та ЗФПО: розглядаються специфіка й вимоги до викладання на різних рівнях освіти, зокрема особливості роботи з учнями 10-11-х класів.

Методичні аспекти викладання: надаються рекомендації щодо планування і проведення уроків, застосування сучасних освітніх технологій, методів і форм роботи.

Виховна робота: обговорюються питання організації та проведення позаурочної роботи, виховних заходів, а також взаємодії з класним керівником / куратором і батьками учнів.

Дослідницька діяльність: звертається увага на зв'язок практики з магістерським дослідженням, зокрема на необхідність збору емпіричного матеріалу.

Психолого-педагогічні питання →

Професійно-етична поведінка: наголошується на дотриманні норм педагогічної етики, культури спілкування й поведінки.

Психологічна готовність: обговорюються питання адаптації до умов освітнього закладу, вміння встановлювати контакт з учнями, колегами й адміністрацією.

Взаємодія з учасниками освітнього процесу: розглядаються стратегії комунікації з учнями, батьками й педагогічним колективом, а також механізми вирішення конфліктних ситуацій.

I ЕТАП – У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

1. Здобувачі знайомляться із закладом загальної середньої освіти; з адміністрацією ЗЗСО; з класом, у якому будуть працювати; з учителями-предметниками; з основною документацією, яку ведуть учителі-словесники.

2. Переписують календарно-тематичні плани з англійської мови й зарубіжної літератури для 10-х чи 11-х класів на період проходження практики (за бажанням – на півріччя чи повний навчальний рік).

3. Відвідують уроки вчителів англійської мови й зарубіжної літератури (кількість – за бажанням здобувача). Ведуть хронологічні записи цих уроків із власними коментарями.

4. Аналізують уроки, які відвідали → аналіз одного уроку англійської мови й одного уроку зарубіжної літератури.

5. Відвідують предметні позакласні заходи з англійської мови (1 захід) і зарубіжної літератури (1 захід). Ведуть хронологічні записи цих заходів з власними коментарями. За бажанням – аналізують позакласні заходи з іноземної мови й зарубіжної літератури, які відвідали.

6. Проводять **6** (шість) поточних уроків англійської мови; обов'язкова наявність докладного плану-конспекту кожного уроку, затвердженого вчителем англійської мови.

7. Проводять **2** (два) відкриті уроки англійської мови; обов'язкова наявність докладного плану-конспекту кожного уроку, затвердженого вчителем англійської мови; бажана присутність на таких уроках методиста зі спеціальності від вишу.

8. Проводять предметний позакласний захід з англійської мови (1 захід). Обов'язкова наявність докладного плану-конспекту заходу, затвердженого вчителем англійської мови і класним керівником. За бажанням – аналізують позакласний захід (самоаналіз).

9. Проводять **4** (чотири) поточних уроки зарубіжної літератури; обов'язкова наявність докладного плану-конспекту кожного уроку, затвердженого вчителем зарубіжної літератури.

10. Проводять **1** (один) відкритий урок зарубіжної літератури; обов'язкова наявність докладного плану-конспекту уроку, затвердженого вчителем зарубіжної літератури; бажана присутність на такому уроці методиста зі спеціальності від вишу.

11. Проводять предметний позакласний захід із зарубіжної літератури (1 захід). Обов'язкова наявність докладного плану-конспекту заходу, затвердженого вчителем зарубіжної літератури і класним керівником. За бажанням – аналізують позакласний захід (самоаналіз).

II ЕТАП – У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

1. Здобувачі знайомляться із закладом фахової передвищої освіти; з адміністрацією ЗФПО; з групою, у якій будуть працювати; з викладачами; з основною документацією, яку ведуть викладачі.

2. Переписують календарно-тематичні плани з англійської мови й зарубіжної літератури на період проходження практики (за бажанням – на півріччя чи повний навчальний рік).

3. Відвідують заняття з англійської мови й зарубіжної літератури (кількість – за бажанням здобувача). Ведуть хронологічні записи цих занять із власними коментарями.

4. Аналізують заняття, які відвідали → аналіз одного заняття з англійської мови й одного заняття із зарубіжної літератури.

5. Відвідують предметні позакласні заходи з англійської мови (1 захід) і зарубіжної літератури (1 захід). Ведуть хронологічні записи цих заходів з власними коментарями. За бажанням – аналізують позааудиторні предметні заходи з іноземної мови й зарубіжної літератури, які відвідали.

6. Проводять **4** (чотири) заняття з англійської мови; обов'язкова наявність докладного плану-конспекту кожного заняття, затвердженого викладачем англійської мови; бажана присутність на заняттях методиста зі спеціальності від вишу.

7. За бажанням – проводять предметний позакласний захід з англійської мови. Обов'язкова наявність докладного плану-конспекту такого заходу, затвердженого викладачем англійської мови й куратором групи. Знову ж таки – за бажанням – аналізують позакласний захід (самоаналіз).

8. Проводять **2** (два) заняття із зарубіжної літератури; обов'язкова наявність докладного плану-конспекту кожного заняття, затвердженого викладачем зарубіжної літератури; бажана присутність на заняттях методиста зі спеціальності від вишу.

9. За бажанням – проводять предметний позакласний захід із зарубіжної літератури. Обов'язкова наявність докладного плану-конспекту такого заходу, затвердженого викладачем зарубіжної літератури й куратором групи. Знову ж таки – за бажанням – аналізують позакласний захід (самоаналіз).

• Обов'язкова присутність на *звітній (підсумковій) конференції* з виробничої практичної підготовки, яка зазвичай охоплює такі ключові питання →

Відкриття конференції: вступне слово керівника практики від університету.

Аналіз результатів: заслуховування звітів студентів і їхнього аналізу з боку методистів.

Обговорення проблемних питань: розгляд труднощів, з якими студенти зіткнулися під час практики, і спільний пошук шляхів їх вирішення.

Обмін досвідом: студенти діляться своїми успіхами, творчими знахідками й інноваційними підходами до викладання.

Підбиття підсумків: аналіз загальних результатів практики, визначення сильних і слабких сторін підготовки майбутніх педагогів.

Визначення пріоритетів: формування пропозицій щодо вдосконалення змісту й організації практики на майбутнє.

Заключне слово: підведення підсумків, оцінювання і вручення документів, що підтверджують проходження практики.

Примітка. Здобувачі прикріплюються до досвідчених учителів і викладачів англійської мови й зарубіжної літератури.

ПЕРЕЛІК ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

I ЕТАП – У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Змістовний модуль 1. Навчально-методична робота у ЗЗСО

1. *Календарно-тематичні плани* з 1) англійської мови й 2) зарубіжної літератури [плани практикант переписує (копіює) в учителя англійської мови й учителя зарубіжної літератури → на період проходження практики; за бажанням – на цілий семестр; на весь навчальний рік].

2. Конспекти власних уроків англійської мови (6 поточних уроків і 2 контрольних уроки).

3. Поглиблений аналіз відвіданого уроку вчителя англійської мови (1 урок).

4. Конспекти власних уроків зарубіжної літератури (4 поточних уроки і 1 контрольний урок).

5. Поглиблений аналіз відвіданого уроку вчителя зарубіжної літератури (1 урок).

6. Розробка власного позааудиторного заходу з англійської мови (1 план-конспект).

7. Розробка власного позааудиторного заходу із зарубіжної літератури (1 план-конспект).

II ЕТАП – У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Змістовний модуль 4. Навчально-методична робота у ЗФПО

1. *Календарно-тематичні плани* з 1) англійської мови й 2) зарубіжної літератури.

2. Плани-конспекти власних занять з англійської мови (4 заняття).

3. Поглиблений аналіз заняття викладача англійської мови (1 заняття).

4. Плани-конспекти занять із зарубіжної літератури (2 заняття).

5. Поглиблений аналіз заняття викладача із зарубіжної літератури (1 заняття).

ЗРАЗКИ (ОРІЄНТОВНІ) ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

I ЕТАП – У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ²

Змістовний модуль 1. Навчально-методична робота у ЗЗСО

1. *Календарно-тематичні плани з 1) англійської мови й 2) зарубіжної літератури.*
2. Конспект уроку англійської мови (10 клас).
3. Поглиблений аналіз уроку англійської мови (10 клас).
4. Конспект уроку зарубіжної літератури (10 клас).
5. Поглиблений аналіз уроку зарубіжної літератури (10 клас).
6. Розробка позааудиторного заходу з англійської мови (10 клас).
7. Розробка позааудиторного заходу із зарубіжної літератури (10 клас).

² Під час проходження виробничої практичної підготовки на другому етапі – у закладах фахової передвищої освіти – можна використовувати такі самі зразки звітної документації.

1. Календарно-тематичні плани

Календарно-тематичне планування зарубіжної літератури в 10 класі на 2025–2026 навчальний рік за новою програмою

І семестр

№	Дата	Тема (основний зміст уроку)	Примітки
ВСТУП			
ОРИГІНАЛЬНА Й ПЕРЕКЛАДНА ЛІТЕРАТУРА В СУЧАСНОМУ СВІТІ (1 год.)			
1		Значення художньої літератури для людини й людства ХХІ ст. Формування читача в епоху цифрових технологій. Оригінали й переклади художніх творів, їхня роль у розвитку особистості. Перекладна література як важливий складник вітчизняної культури й чинник формування української нації.	
ЗОЛОТІ СТОРІНКИ ДАЛЕКИХ ЕПОХ (7 год.)			
Стародавня Греція			
2		Етапи й шедеври античності (огляд). Гомер (приблизно VIII ст. до н. е.). «Одіссея» (1-2 уривки за вибором учителя). Міфологічні, пригодницькі й побутові елементи в «Одіссеї».	
3		Уславлення людського розуму, вірності, винахідливості й допитливості. Засудження беззаконня, насильства й несправедливості, самовпевненості й марнославства. Образ Одіссея.	
Італія			
4		Специфіка італійського Відродження, його основні етапи, представники. Розвиток мовлення. Написання тез до теми «Специфіка італійського Відродження» або презентація учнівських проєктів.	
5		Данте Аліґ'єрі (1265 – 1321). «Божественна комедія» (Пекло, I, V). Роль Данте Аліґ'єрі в історії європейської культури. Поема «Божественна комедія» як філософсько-художній синтез середньовічної культури й утілення ідей раннього Відродження. Особливості композиції поеми.	
6		Концепція світу й людини. Алегоричний зміст образів й епізодів. Жанрова своєрідність твору.	
Англія			
7		Ренесанс в Англії. Здобутки й представники. Вільям Шекспір (1564 – 1616) . «Гамлет». Здобутки драматургії В. Шекспіра. Філософські й моральні проблеми в трагедії «Гамлет». Провідні мотиви твору.	Один із монологів Гамлета напам'ять.
8		Художній простір (данське королівство як символ). Гамлет – вічний образ світової літератури. Багатогранність шекспірівських характерів. Відкритість твору в часі, його рецепція й інтерпретації в наступні епохи.	
9		Контрольний твір за трагедією Вільяма Шекспіра «Гамлет».	

ПРОЗА Й ПОЕЗІЯ ПІЗНЬОГО РОМАНТИЗМУ ТА ПЕРЕХОДУ ДО РЕАЛІЗМУ ХІХ ст. (6 год.)			
10		Специфіка переходу від романтизму до реалізму. Німеччина Романтизм у Німеччині. Е. Т. А. Гофман як представник гротескної течії романтизму. Віхи мистецького шляху.	
11		Ернст Теодор Амадей Гофман (1776 – 1822). «Крихітка Цахес на прізвисько Цинобер». Протиставлення філістерів та ентузіастів як провідний конфлікт творчості Е. Т. А. Гофмана.	
12		Особливості сюжету й композиції повісті «Крихітка Цахес на прізвисько Цинобер». Гротескні образи. Викривальний зміст твору. Символіка.	
13		США Розвиток романтизму в США, видатні представники. Волт Вітмен (1819 – 1892). «Листя трави» (1-2 уривки за вибором учителя). Місце В. Вітмена в літературному процесі США. Особливості світобачення митця.	Напам'ять один уривок за вибором учня.
14		Зв'язок збірки «Листя трави» з історією та життям Америки. Тематика, проблематика, композиція збірки «Листя трави». Образ ліричного героя. Символи. Традиції та художнє новаторство В. Вітмена.	
15		Розвиток мовлення. Аналітичне дослідження віршів В. Вітмена (письмово).	
16		Контрольна робота №2 з тем «Золоті сторінки далеких епох», «Поезія й проза пізнього романтизму й переходу до реалізму ХІХ ст.». Тести, відповіді на запитання.	

II семестр

№	Дата	Тема (основний зміст уроку)	Примітки
РОМАН ХІХ СТ. (6 год.) (1-2 твори за вибором учителя)			
17		Роман як жанр літератури, його формування і провідні ознаки. Різновиди роману ХІХ ст., національна своєрідність.	
18		Франція Стендаль (Марі Анрі Бейль, 1783 – 1842). «Червоне і чорне». Творчий шлях письменника, його внесок у скарбницю психологічної прози ХІХ ст.	
19		Конфлікт молодого людини й суспільства в романі «Червоне і чорне».	
20		Образ Жульєна Сореля. Зображення соціального середовища у творі. Символіка.	
21		Позакласне читання. М. В. Гоголь. «Ніс».	
22		Твір-роздум за романом «Червоне і чорне».	

23		Англія Оскар Вайльд (1854 – 1900). «Портрет Доріана Грея». Ідейно-естетичні погляди і творчий шлях митця. Проблема краси й моралі в романі «Портрет Доріана Грея». Система образів. Еволюція головного героя. Роль фантастики у творі. Символіка. Традиції і новаторство О. Вайльда в жанрі роману.	
24		Розвиток мовлення. Дискусія за романом Оскара Вайльда «Портрет Доріана Грея»: «Краса – явище моральне, аморальне чи «по той бік добра і зла?» Екранізації романів ХІХ ст.	
ПЕРЕХІД ДО МОДЕРНІЗМУ. ВЗАЄМОДІЯ СИМВОЛІЗМУ Й ІМПРЕСІОНІЗМУ В ЛІРИЦІ (4 год.) (4-5 творів за вибором учителя)			
25		Модернізм як літературно-мистецький напрям кінця ХІХ – початку ХХ ст. Течії раннього модернізму: символізм, імпресіонізм, неоромантизм. Франція Шарль Бодлер (1821 – 1867). «Квіти зла» («Альбатрос», «Відповідності», «Вечорова гармонія»). Ш. Бодлер – пізній романтик і зачинатель модернізму. Збірка «Квіти зла» (загальна характеристика). Образи, символи, особливості поетичної мови у віршах Ш. Бодлера.	
26		Теоретичні засади й художні відкриття поезії французького символізму. Взаємодія символізму й імпресіонізму в ліриці. Поль Верлен (1844 – 1896). «Поетичне мистецтво», «Осінній пісня». Естетичні погляди поета у вірші «Поетичне мистецтво». Зображення пейзажів природи й душі в «Осінній пісні». Сугестивність, музичність, живописність лірики.	Напам'ять один вірш за вибором учня.
27		Артюр Рембо (1854 - 1891). «Голосівки», «Моя циганерія». Художнє новаторство А. Рембо. Поєднання рис імпресіонізму й символізму в сонеті «Голосівки». Образ ліричного героя у вірші «Моя циганерія».	
28		Розвиток мовлення. Письмове аналітичне дослідження поезій Шарля Бодлера, Поля Верлена, Артюра Рембо (за вибором учнів).	
ДРАМАТУРГІЯ КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ. (3 год.)			
29		Зміни в драматургії на межі ХІХ–ХХ ст.	
30		Бельгія Моріс Метерлінк (1862 – 1942). «Синій птах». М. Метерлінк як теоретик і практик «нової драми». Концепція символістського театру.	
31		Ідея одухотворення життя й відновлення втрачених зв'язків у драмі-феєрії «Синій птах». Особливості розвитку сюжету. Роль фантастики. Символіка образів.	
32		Контрольна робота №4 з тем «Перехід до модернізму. Взаємодія символізму та імпресіонізму в ліриці», «Драматургія кінця ХІХ – початку ХХ ст.». Тести.	

СУЧАСНА ЛІТЕРАТУРА В ЮНАЦЬКОМУ ЧИТАННІ (2 год.) (1-2 твори за вибором учителя та учнів)		
33		Велика Британія Ніл Річард МакКіннон Гейман (нар. 1960). «Чому наше майбутнє залежить від читання» або «Кораліна». Проблематика повісті «Кораліна» (моральний вибір людини, стосунки батьків і дітей та ін.). Особливості стилю автора(чарівні елементи, дзеркальність образів, динамізм оповіді, іронія).
34		Польща Йоанна Ягелло (нар. 1974). «Кава з кардамоном». «Кава з кардамоном»: Синтез підліткової повісті(стосунки в родині, перше кохання) та детективу (розгадування сімейної таємниці). Проблема батьків і дітей.
35		ПІДСУМКИ (1год.) Узагальнення і систематизація навчального матеріалу.

Примітка. Аналогічно виконується завдання щодо календарно-тематичного планування з англійської мови.

Формати календарно-тематичних планів з різних предметів і в різних закладах загальної середньої освіти можуть відрізнятися один від одного; послуговуємося зразками того ЗЗСО, у якому проходить виробнича практична підготовка здобувача вищої освіти.

2. Конспект уроку англійської мови (10 клас)

Тема: Social Media: Pros and Cons

Тип уроку: комбінований (вивчення нового матеріалу + формування мовленнєвих навичок)

Тривалість: 45 хв.

Мета:

Освітня: розширити словниковий запас з теми «Соціальні мережі»; удосконалити навички читання, аудіювання та говоріння; *розвивальна:* формувати критичне мислення, уміння висловлювати власну позицію й аргументувати; *виховна:* виховувати інформаційну культуру, толерантність у спілкуванні, відповідальність за власну поведінку в онлайн-середовищі.

Очікувані результати (учень / учениця зможе): розуміти основні ідеї автентичного тексту про вплив соціальних мереж; уживати лексику з теми у власних висловлюваннях; дискутувати, висловлювати аргументи «за» і «проти»; сформулювати власну позицію у формі усної презентації чи письмового повідомлення.

Хід уроку

1. Організаційний момент (2 хв)

Привітання. Налаштування на роботу: *“Today we are going to talk about social media and its impact on our lives. Are you ready to share your thoughts?”*

2. Мотиваційний етап (5 хв)

Вправа «Word Cloud» (на екрані – хмаринка слів: *Facebook, Instagram, TikTok, like, share, followers, addiction, privacy* тощо).

Завдання: *“What three words do you personally connect with social media?”* (учні відповідають коротко).

3. Актуалізація знань (5 хв)

Міні-обговорення у парах: *“How much time do teenagers usually spend online? Why do people use social media?”*

Учитель узагальнює відповіді на дошці у вигляді схеми «reasons – risks».

4. Введення й тренування лексики (8 хв)

Нова лексика: *addiction, cyberbullying, privacy, multitasking, FOMO (fear of missing out), advantages, disadvantages, distraction, mental health.*

Учні працюють з картками: «match the word with the definition».

Вимова вчителем + хорове й індивідуальне повторення.

Міні-вправа: скласти 2–3 речення з новими словами.

5. Читання з розумінням (10 хв)

Текст: коротка стаття «Social Media: Good or Bad for Teens?» (адаптований автентичний текст).

Завдання:

Skim the text – find the main idea.

Scan – underline 3 advantages and 3 disadvantages mentioned in the article.

Обговорення у групах (3–4 учні): “*Which points do you agree with? Which seem exaggerated?*”

6. Аудіювання (5 хв)

Перегляд короткого відео (1–2 хв) – інтерв’ю з підлітками про користь / шкоду соцмереж.

Завдання: «tick the ideas you hear» (список можливих варіантів подається заздалегідь).

7. Говоріння (дискусія) (7 хв)

Формат «Think – Pair – Share»: Think: кожен учень формулює 2 аргументи «for» і 2 «against». Pair: обмін у парах. Share: коротка дискусія у класі. Ключове запитання: “*Do social media bring us closer or isolate us?*”

8. Рефлексія та підбиття підсумків (3 хв)

Exit-ticket: учні записують на стікері одне нове слово, яке вони вивчили, і одну думку, яка їх здивувала.

Коротке підсумкове слово вчителя: “*Remember, social media is a tool. It can be good or bad depending on how we use it.*”

9. Домашнє завдання (на вибір):

Написати коротке есе (150 слів): “*My attitude to social media: pros and cons*”

Зробити міні-презентацію (3–5 слайдів) про правила безпечної поведінки онлайн.

Записати аудіо / відео (2 хв): “*A day without social media – possible or not?*”

3. Поглиблений аналіз уроку англійської мови (10 клас)

Тема: Social Media: Pros and Cons

1. Відповідність навчальній програмі й сучасним освітнім підходам

Тема уроку є надзвичайно актуальною для старшокласників, оскільки соціальні мережі становлять важливу частину їхнього повсякденного життя. Вибір проблематики забезпечує природну мотивацію учнів до обговорення й підвищує рівень автентичності комунікативних завдань. Згідно з чинними програмами з англійської мови для ЗЗСО, у старшій школі передбачено роботу з темами, що стосуються міжособистісного спілкування, впливу мас-медіа, соціальних викликів. Отже, урок цілком відповідає вимогам державних стандартів і логіці компетентнісного навчання.

2. Методична структура уроку

Структура заняття вибудована послідовно, з урахуванням принципів комунікативного підходу: *мотиваційний блок* (Word Cloud, асоціації) формує емоційний контакт і створює комунікативну ситуацію, близьку до реалій учнів; *актуалізація знань* (міні-обговорення) дозволяє вчителеві оцінити попередній досвід і сформувану базу для подальшої роботи; *уведення лексики* здійснюється інтерактивно через «matching exercise» і речення з новими словами, що відповідає принципу «noticing» (усвідомленого сприйняття); *читання й аудіювання* реалізують рецептивні види мовленнєвої діяльності, забезпечуючи змістовне наповнення для подальшої продуктивної практики; *говоріння (дискусія)* є кульмінаційним етапом: учні практикують аргументацію, використовуючи лексику й ідеї з попередніх етапів; *рефлексія й exit-ticket* спрямовані на самоконтроль і розвиток метакогнітивних навичок. Отже, структура уроку демонструє реалізацію циклу «presentation – practice – production» (PPP), доповненого сучасними елементами формувального оцінювання та критичного мислення.

3. Реалізація освітніх цілей і компетентностей

Урок сприяє комплексному розвитку мовленнєвих умінь → *Лексична компетентність*: учні засвоюють нову лексику (*addiction, cyberbullying, privacy, FOMO, distraction*), яка є актуальною й необхідною для дискусій на соціальні теми. *Читання й аудіювання*: відпрацьовуються різні види читання (*skimming, scanning*), а також уміння вилучати ключову інформацію з автентичного відео. *Говоріння*: розвиваються навички монологічного й діалогічного мовлення через пари, групові обговорення, дискусії. *Письмо*: передбачене домашнє завдання (есе, презентація, аудіо), що забезпечує інтеграцію всіх чотирьох видів мовленнєвої діяльності.

Окрім мовних компетентностей, реалізується також → *Критичне мислення* (аналіз аргументів «за» і «проти»); *соціальна та громадянська компетентність* (усвідомлення ризиків і переваг соцмереж); *інформаційно-цифрова компетентність* (робота з відео, онлайн-презентаціями).

4. Дидактичні акценти й інноваційність

Використання мультимедійних засобів (Word Cloud, відеоінтерв'ю) відповідає вимогам сучасної цифрової дидактики. Застосування інтерактивних стратегій («Think–Pair–Share», «Exit-ticket») стимулює активну участь кожного учня, а формувальне оцінювання робить процес навчання прозорим і учнецентричним.

Особливу цінність становить баланс між пізнавальним і виховним компонентами: урок не лише формує мовні вміння, а й сприяє розвитку критичної позиції щодо ролі соцмереж у житті підлітка.

5. Сильні сторони уроку: актуальність теми для вікової аудиторії; системна інтеграція всіх видів мовленнєвої діяльності; використання сучасних освітніх технологій (мультимедіа, інтерактивні методи, формувальне оцінювання); акцент на розвитку ціннісних орієнтирів учнів.

6. Потенційні напрями удосконалення → *Граматичний компонент*: можна інтегрувати опрацювання умовних речень другого типу (e.g. “If I didn’t

use social media, I would have more free time”), що забезпечило б граматико-комунікативну спрямованість. *Компаративний підхід*: варто додати зіставлення з іншими країнами (наприклад, як користуються соцмережами американські чи українські підлітки). *Креативні завдання*: як альтернатива есе – створення короткого коміксу чи інфографіки «One day without social media». *Інклюзивність*: доцільно запропонувати варіанти диференційованих завдань (наприклад, картки з опорами для слабших учнів, розширені аргументи для сильніших).

Висновок → Розглянутий урок англійської мови є методично продуманим і сучасним, оскільки поєднує мовленнєву практику з актуальною для старшокласників темою. Він демонструє реалізацію комунікативного, компетентнісного й інтерактивного підходів. Урок має значний освітній, розвивальний і виховний потенціал: учні не лише вивчають англійську мову, а й формують критичне ставлення до соціальних мереж як явища сучасної культури. Завдяки цьому він може слугувати зразком сучасного уроку іноземної мови у старшій школі.

4. Конспект уроку зарубіжної літератури (10 клас)

Конспект уроку із зарубіжної літератури на тему «*Йоанна Ягелло. „Кава з кардамоном“: підліткове дорослішання в культурному контексті Польщі*».

[Вимоги навчальної програми → Польща Йоанна Ягелло (нар. 1974). «Кава з кардамоном». Й. Ягелло – польська письменниця, авторка творів для дітей та молоді. «Кава з кардамоном»: Синтез підліткової повісті (стосунки в родині, перше кохання) та детективу (розгадування сімейної таємниці). Проблема батьків і дітей. Образ головної героїні. Мова твору. (ЛК) Бібліотечні та інтернет-ресурси, використання їх для збагачення кола читання, розвитку навичок творчої роботи з книжкою. Взаємодія різних видів мистецтва (кіно й література та ін.), комп'ютерних технологій і літератури. Тривалість: 90 хв (2 уроки, інтегрований блок)].

Мета: ознайомити учнів з культурним і соціальним контекстом сучасної Польщі через призму художнього тексту; формувати вміння інтерпретувати твір у контексті культурної ідентичності, традицій, міжособистісних і родинних стосунків; розвивати навички критичного мислення, емоційного співпереживання, культурологічного аналізу художнього тексту.

Очікувані результати (за ДСЗО) → Учень / учениця: аналізує художній твір з опорою на соціально-культурний контекст; розуміє феномен родини як носія культури в сучасному суспільстві; виявляє ціннісні орієнтири героя й корелює їх із власною системою координат; обґрунтовує думку в академічному й візуальному форматі.

Культурознавчі акценти уроку → польські культурні традиції: родина, католицизм, ставлення до мистецтва, виховання; урбаністичний і побутовий ландшафт Варшави; мода, їжа, мас-медіа як маркери культурної ідентичності; проблеми толерантності, психічного здоров'я, статусу жінки в суспільстві.

Структура уроку →

I. Мотиваційний блок (10 хв)

Вступне питання: *Чи легко бути підлітком у сучасному суспільстві?*

Перегляд короткого відео фрагмента / трейлера книжки (якщо є) або мультимедійної презентації «Варшава очима Лаури».

Картка асоціацій: слова «кава», «кардамон», «Польща», «родина», «таємниця», «ідентичність».

II. Актуалізація знань (10 хв)

Картка «Автор і текст»: біографія Йоанни Ягелло, уривок з інтерв'ю письменниці (зосередження на темі дорослішання, пам'яті, сімейної історії).

Міні-вікторина про Польщу: короткі факти з історії, культури, традицій.

III. Робота з текстом і культурними кодами (30 хв)

Читання й обговорення фрагмента: розмова Лаури з бабусею або момент, пов'язаний з дізнанням родинної таємниці.

Завдання: визначте, які культурні елементи характерні для побуту родини Лаури. Як простір міста / школи / кафе формує світогляд героїні? Яке місце займають сімейні фото, рецепти, артефакти у формуванні пам'яті?

IV. Інтерактивна діяльність (20 хв)

Формат «Галерея ідентичності»: створення візуального колажу «Я і моє культурне коріння» за аналогією з Лаурою. Презентація в парах або міні-групах.

V. Рефлексія і підсумки (10 хв)

Творче запитання: *Що означає «бути собою» у світі культурних очікувань?*

Формат exit-ticket: три речення про урок – «Що дізнався / зрозумів?», «Що здивувало?», «Що хотів(ла) би обговорити далі?»

Домашнє завдання (на вибір) →

Есе-роздум (1–1,5 с.): *Що таке культурна ідентичність підлітка? – на прикладі Лаури й особистих спостережень.*

Підготувати міні-дослідження про польські традиції (релігійні, сімейні, гастрономічні) у форматі презентації.

Подкаст / аудіозапис (3–5 хв): *Моя родинна історія, яку хотілося б зберегти.*

Оцінювання →

Формувальне: за участь у дискусії, творчих завданнях, рефлексії.

Підсумкове: есе / дослідження / подкаст за критеріями: змістовність; креативність; зв'язок із текстом; культурологічна глибина.

[Тестові завдання для перевірки →

1. Який елемент польської гастрономічної культури набуває символічного значення у творі?

A. Червоний борщ

B. Кава з кардамоном*

C. Бігос

D. Журек

[Пояснення: напій із кави й кардамону стає метафорою внутрішніх змін героїні – поєднання буденного й незвичного, віднайдення власного смаку до життя].

2. У якому місті відбуваються основні події роману?

A. Гданськ

B. Вроцлав

C. Варшава*

D. Познань

[Пояснення: столиця Польщі є не лише географічним тлом, а й важливим елементом урбаністичного простору, де формуються особистісні й культурні орієнтири героїні].

3. Яке значення має фотографія в родинній культурі, як це показано у романі?

A. Мистецький об'єкт

B. Засіб самоідентифікації*

- C. Спосіб контролю
- D. Застарілий атрибут

[Пояснення: світлини допомагають Лаурі з'єднати фрагменти родинної історії та усвідомити власну ідентичність. Фото стає ключем до минулого].

4. Як у романі відображено роль жінки в сучасному польському суспільстві?

- A. Жінка – господиня й вихователька
- B. Жінка – підлегла чоловікові
- C. Жінка – самостійна особистість, що шукає свою ідентичність*
- D. Жінка – лише фоновий персонаж

[Пояснення: і Лаура, і її мати, й інші героїні постають як жінки, що переживають особистісні трансформації, намагаються поєднати традиції з автономією].

5. Яку роль у романі відіграє тема католицької традиції?

- A. Є осуд релігії
- B. Повністю ігнорується
- C. Виявляється як чинник родинного укладу й моралі*
- D. Служить темою конфлікту між Лаурою й бабусею

[Пояснення: релігія у творі не домінує, але формує моральний і ціннісний контекст, зокрема в образі бабусі й родинних свят].

6. Який культурний код пов'язано з образом бабусі Лаури?

- A. Традиція й тиша
- B. Колективізм і політика
- C. Пам'ять, сімейна історія, збереження зв'язків поколінь*
- D. Конфлікт поколінь і відмова від минулого

[Пояснення: бабуся виступає носієм родинної пам'яті, традицій, зокрема католицьких і національних, її поведінка містить культурну консервативність і турботу].

7. Що символізує «кардамон» у назві твору?

- A. Модну тенденцію

- В. Гіркоту втрати
- С. Екзотичну новизну в рутині життя*
- Д. Шкільну буденність

[Пояснення: кардамон – нетиповий для щоденної кави інгредієнт, як і нові виклики й несподівані відкриття, що змінюють Лауру].

8. Що свідчить про культурну відкритість Лаури як героїні?

- А. Її байдужість до традицій
- В. Її конфлікти з ровесниками
- С. Її бажання пізнати правду про себе, поєднати різні пласти родинної історії*
- Д. Її відмова від релігії

[Пояснення: Лаура готова ставити запитання, ламати мовчання й віднаходити свою індивідуальність, що є проявом відкритості до культурного діалогу].

9. Які культурні артефакти найчастіше згадуються у романі?

- А. Скульптури, фрески
- В. Фотоальбоми, кулінарні рецепти, спогади*
- С. Історичні фільми
- Д. Музейні експонати

[Пояснення: саме побутові й родинні речі стають культурними маркерами пам'яті й ідентичності у творі – фотографії, запахи їжі, голоси з минулого].

10. Як найточніше можна схарактеризувати культурний простір роману?

- А. Закритий, традиційний, статичний
- В. Урбаністичний, динамічний, постмодерний*
- С. Міфологізований і позачасовий
- Д. Патріархальний, націоналістичний

[Пояснення: роман сповнений мотивів сучасного міста, попкультури, медіа, фрагментарності досвіду – усе це формує постмодерну культурну атмосферу]].

5. Поглиблений аналіз уроку зарубіжної літератури (10 клас)

Об'єкт аналізу: інтегрований урок зарубіжної літератури (10 клас) за романом Йоанни Ягелло «*Кава з кардамоном*», присвячений проблематиці культурної ідентичності підлітка та соціокультурному контексту сучасної Польщі.

1. Відповідність уроку вимогам навчальної програми

Запропонований конспект цілком узгоджується з чинною навчальною програмою із зарубіжної літератури для профільної школи, де передбачено вивчення творів сучасних європейських авторів з акцентом на проблематиці підліткового дорослішання, родинних стосунків і пошуку ідентичності. Використання роману Ягелло дозволяє реалізувати міжкультурний підхід, адже культурні маркери польського суспільства (релігія, сімейні традиції, гастрономія, урбаністичний простір) стають матеріалом для порівняльного аналізу та культурознавчих спостережень.

2. Методична структура уроку

Структура заняття вибудована за логікою поступового переходу від мотивації до рефлексії: *мотиваційний блок* створює атмосферу занурення через асоціативні картки та мультимедіа, що відповідає принципам емоційного залучення учнів; *актуалізація знань* через біографію письменниці й вікторину забезпечує зв'язок з культурно-історичним контекстом; *робота з текстом і культурними кодами* орієнтована на розвиток аналітичних умінь: учні визначають культурні елементи побуту, просторові маркери, значення артефактів (фотографій, рецептів), що підсилює інтеграцію літератури й культурології; *інтерактивна діяльність* («Галерея ідентичності») сприяє розвитку креативного мислення, а також формує зв'язок між літературним досвідом і власним життям учнів; *рефлексійний блок* орієнтований на самопізнання й формування ціннісних орієнтирів, що відповідає компетентнісному підходу.

3. Освітній потенціал уроку

Урок демонструє високий рівень інтеграції різних видів діяльності (читання, обговорення, візуалізація, письмові й усні практики). Такий підхід розвиває не лише літературознавчу, а й культурологічну, комунікативну і громадянську компетентності. Особливу цінність становить робота з «культурними кодами» тексту, адже вона дозволяє учням побачити літературний твір не лише як естетичний об'єкт, а й як інструмент культурної пам'яті.

4. Дидактичні акценти та інноваційність

Використання мультимедіа, інтерактивних форм і творчих завдань відповідає сучасним тенденціям літературної освіти, що тяжіє до мультидисциплінарності й діалогічності. Урок передбачає застосування формувального оцінювання, що сприяє підвищенню мотивації учнів і розвитку їхньої автономності в навчанні. Тестові завдання, запропоновані як підсумковий інструмент, є коректними й охоплюють ключові культурні маркери твору.

5. Потенційні напрями удосконалення

Попри цілісність і методичну продуманість, урок може бути збагачений: розширенням компаративного компоненту (порівняння польського досвіду підлітків із досвідом українських персонажів літератури, наприклад у прозі С. Процюка чи Н. Бічуї); залученням фрагментів сучасної польської кіноінтерпретації молодіжної культури для міжвидового аналізу; застосуванням методів дискусійної педагогіки («сократівський діалог», «швидкі дебати») для активізації критичного мислення тощо.

Висновки. Урок, що аналізується, демонструє зразкове поєднання літературного й культурологічного підходів. Він має чітку структуру, відповідає освітнім стандартам і розвиває комплекс компетентностей учнів, насамперед – уміння інтерпретувати літературний текст у соціокультурному

контексті. Висока інтегративність й акцент на ідентичності роблять його релевантним сучасним методичним тенденціям і відкривають перспективи для подальшої міжкультурної та компаративної роботи.

6. Розробка комплексного позааудиторного заходу з англійської мови й зарубіжної літератури (10 клас)

Назва: English Literary Quest: Travel through Time and Culture

Клас: 10

Форма проведення: інтерактивний квест з елементами гри, презентацій і творчих завдань.

Тривалість: 60 хв.

Мета: розширити знання учнів про англійську літературу й культуру; розвивати комунікативну компетентність англійською мовою; формувати вміння працювати в команді, критично мислити, застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Хід заходу

1. Вступ (5 хв.)

Учитель вітає учнів і ділить їх на команди по 4–5 осіб. Кожна команда отримує “*Passport for the Quest*”, у який заноситимуться бали.

2. Станції квесту (по 10 хв. кожна)

Станція 1. “Shakespeare’s Theatre”

Завдання: розподілити репліки з «Гамлета» чи «Ромео і Джульєтти» (адаптований текст) між учасниками й відтворити міні-сценку.

Додаткове питання: вікторина про театр «Глобус».

Станція 2. “Detective Stories”

Завдання: скласти пазл з портретом Артура Конан Дойля. Потім – розгадати коротку загадку у стилі Шерлока Холмса англійською.

Станція 3. “Poetry Corner”

Завдання: команди отримують набір ключових слів (*love, freedom, dreams, night, hope* тощо). Потрібно скласти міні-вірш (4–6 рядків) англійською. Заохочення за креативність.

Станція 4. “Modern Times”

Вікторина на Kahoot/Quizizz (питання про сучасну британську й американську культуру, музику, кіно, літературу).

3. Фінал (10 хв.)

Підрахунок балів.

Команда-переможець отримує диплом “*The Best English Explorers*”.

Загальне обговорення: що нового дізналися, що було найцікавіше.

Матеріали й обладнання: мультимедійна презентація або онлайн-вікторина (Kahoot/Quizizz); картки із завданнями, уривки текстів, пазли; картки «паспортів» для кожної команди, зокрема →

Готові завдання для всіх станцій – з літературним, креативним і культурознавчим акцентом.

Station 1. “Shakespeare’s Theatre”

Mini-scene (adapted “Romeo and Juliet”):

Romeo: “But, soft! What light through yonder window breaks? It is the east, and Juliet is the sun!”

Juliet: “O Romeo, Romeo! Wherefore art thou Romeo?”

Romeo: “With love’s light wings did I o’er-perch these walls; for stony limits cannot hold love out.”

Juliet: “If thou dost love, pronounce it faithfully.”

Завдання: розподілити ролі та інсценувати діалог.

Extra Question:

Where did Shakespeare’s plays take place in London?

- a) The Royal Theatre
- b) The Globe Theatre* [правильна відповідь позначається *]
- c) The Elizabethan Hall

Station 2. “Detective Stories”

Puzzle Task → Teams receive pieces of a portrait of Arthur Conan Doyle. After assembling, they must answer: *Who is this person? What is he famous for?*

Sherlock-style Riddle → A man was found dead in a room with only one door and one window. The window was locked from the inside, the door was locked too. There was a puddle of water on the floor. How did he die?

Answer: He stood on a block of ice which melted.

Station 3. "Poetry Corner"

Task: Create a short poem (4–6 lines) using at least 3 of these words:

Love

Freedom

Dreams

Night

Hope

Light

Example (можна показати як зразок):

"Dreams are shining in the night,

Hope will guide us with its light.

Love and freedom make us strong,

Life's a poem, like a song."

Station 4. "Modern Times" (Quiz, можна через Kahoot / Quizizz)

Questions:

1. Who wrote *Harry Potter*?

a) J. R. R. Tolkien

b) J. K. Rowling*

c) George R. R. Martin

2. Which city is often called "The Big Apple"?

a) Los Angeles

b) New York*

c) Chicago

3. Which British band was called "The Fab Four"?

a) Queen

b) The Beatles*

c) Coldplay

4. Who is the author of *The Lord of the Rings*?

a) J. R. R. Tolkien*

b) C. S. Lewis

c) Stephen King

5. Which British actor played Sherlock Holmes in the BBC series “Sherlock”?

a) Benedict Cumberbatch*

b) Tom Hiddleston

c) Daniel Radcliffe

Quest Passport англійською мовою (можна роздрукувати на аркуші A4 і видати кожній команді):

Team Name: _____

Instructions:

At each station your team earns points. Write down your score after completing the task. The total will show if you are the Best English Explorers!

Station 1 – Shakespeare’s Theatre

Task: Act out the mini-scene & answer the question.

Score: ____ / 10

Station 2 – Detective Stories

Task: Solve the puzzle & the riddle.

Score: ____ / 10

Station 3 – Poetry Corner

Task: Create a short poem using at least 3 given words.

Score: ____ / 10

Station 4 – Modern Times

Task: Answer quiz questions.

Score: ____ / 10

TOTAL SCORE: ____ / 40

Teacher's Notes:

36–40 points → *Excellent! You are true English explorers!*

26–35 points → *Great job! You are clever and creative adventurers.*

16–25 points → *Good effort! Keep learning and you'll discover more.*

0–15 points → *Don't give up! Every explorer learns step by step].*

Очікувані результати: учні збагачують знання про англomовну літературу; удосконалюють мовленнєві навички (говоріння, читання, творчий письмовий вислів); розвивають командну взаємодію; отримують позитивні емоції та мотивацію до вивчення англійської мови.

(Само)аналіз позакласного предметного заходу

Тема: English Literary Quest: Travel through Time and Culture

Клас: 10

Форма проведення: квест із літературно-культурними станціями.

1. Мета заходу

Захід був спрямований на: формування й розвиток комунікативної компетентності учнів англійською мовою; розширення знань про літературну спадщину англосовітських країн та їх сучасну культуру; розвиток навичок критичного мислення, творчості й командної взаємодії; підвищення мотивації до вивчення англійської мови завдяки ігровим й інтерактивним методам.

2. Відповідність меті

Заплановані завдання повністю відповідають заявленій меті. Учні працювали в командах, виконували мовленнєві, інтелектуальні і творчі вправи, проявляли креативність і отримували нову інформацію про англосовітський світ.

3. Хід заходу

Захід складався зі вступної частини (організація, мотивація, поділ на команди), чотирьох станцій із завданнями різного типу (театралізація, логічні загадки, поетична творчість, вікторина з культурології) і фінального етапу з підбиттям підсумків. Така структура забезпечила динамічність, логічність і різноманітність діяльності.

4. Активність і зацікавленість учнів

Учні були залучені у процес, активно співпрацювали в командах, виявляли ініціативу у виконанні завдань. Особливий інтерес викликали завдання творчого характеру (поезія, театральна сценка), а також вікторина у форматі онлайн-гри.

5. Використані методи та прийоми: інтерактивні (рольова гра, групова робота, командні змагання); проблемно-пошукові (розв'язання загадки у стилі Шерлока Холмса); креативні (створення поезії); інформаційні (онлайн-вікторина).

Таке поєднання методів сприяло розвитку різних компетентностей: мовленнєвих, культурологічних, соціальних.

6. Результативність

Учні поглибили знання з літератури й культури англomовних країн; розвинули навички усного мовлення англійською; навчилися узгоджувати спільні дії в команді, працювати на результат; отримали позитивний емоційний досвід, що підвищує мотивацію до вивчення мови.

7. Сильні сторони заходу: цікава форма квесту, що стимулює активність; різнопланові завдання (лінгвістичні, логічні, творчі); атмосфера гри та змагання, яка мотивує до роботи; можливість проявити себе кожному учневі, незалежно від рівня мовної підготовки.

8. Труднощі та шляхи вдосконалення: деякі завдання потребували більше часу для виконання (зокрема театральна сценка); у подальшому можна спростити тексти або дати учням підготуватися заздалегідь; не всі учні однаково активно долучалися до створення поезії – варто було б додати більше підказок (готові рими чи приклади).

9. Висновок

Поставлені цілі досягнуто. Квестовий формат виявився ефективним для інтеграції мовної, літературної та культурологічної компетентностей. Учні працювали з інтересом, проявили творчість і командний дух. Захід можна рекомендувати для впровадження як у старших класах ЗЗСО, так і в гуртковій роботі.

7. Розробка позааудиторного предметного заходу з англійської мови (для студентів закладів фахової передвищої освіти, орієнтований на матеріал 11 класу)

Захід має інтерактивний характер і спрямований на розвиток комунікативних навичок, креативного мислення й поглиблення знань про англійську культуру.

Виховний захід з англійської мови «*The World of English-Speaking Countries: Fun Facts and Cultural Quizzes*»

Мета:

Освітня: поглибити знання студентів про культуру, традиції, географію й історію англійських країн (Велика Британія, США, Канада, Австралія).

Розвивальна: розвивати комунікативні навички, критичне мислення, креативність і вміння працювати в команді.

Виховна: виховувати повагу до культур інших народів, толерантність й інтерес до вивчення англійської мови.

Форма проведення: інтелектуально-розважальна гра-вікторина з елементами творчих завдань.

Обладнання: мультимедійний проєктор, екран. Ноутбук, динаміки. Презентація PowerPoint з інтерактивними слайдами. Картки із завданнями, ручки, папір. Невеличкі призи для переможців. Фонова музика.

Хід заходу

1. Організаційний момент (5 хв)

Привітання: Good afternoon, dear students and guests! Welcome to our intellectual game, “The World of English-Speaking Countries”. We are here today to check our knowledge of English-speaking cultures, have fun, and maybe even learn something new.

Представлення команд: студенти діляться на 2–3 команди. Кожна команда придумує назву, пов'язану з англomовним світом (наприклад, “The Londoners”, “New York Stars”, “The British Lions”).

2. Основна частина: Інтелектуальні раунди (40 хв)

Раунд 1. Geography and Fun Facts (Географія та цікаві факти)

Завдання: на екрані з'являються зображення відомих місць (наприклад, Біг-Бен, Статуя Свободи, Сіднейська опера). Команди повинні назвати місце і країну, а також навести один цікавий факт про це місце.

Приклади запитань:

What is the name of this famous clock tower, and in which city is it located?
(Big Ben, London)

Where can you see the Hollywood Sign? (Los Angeles, USA)

What is the official language of Australia? (English)

Раунд 2. Famous People (Відомі особистості)

Завдання: студенти бачать фото відомих англomовних діячів (письменників, музикантів, винахідників). Команди повинні назвати ім'я митця і сферу діяльності.

Приклади запитань:

He is the author of “Hamlet”. Who is he? (William Shakespeare)

This singer is known as “The Queen of Pop”. Who is she? (Madonna)

He invented the telephone. Who is he? (Alexander Graham Bell)

Раунд 3. Cultural Traditions and Holidays (Культурні традиції та свята)

Завдання: команди відповідають на питання про свята і традиції англomовних країн.

Приклади запитань:

What is a traditional Christmas dinner in the UK? (Roasted turkey with cranberry sauce)

When do Americans celebrate Thanksgiving? (The fourth Thursday of November)

What is a typical symbol of Halloween? (Jack-o'-lanterns)

Раунд 4. Spelling Challenge (Конкурс правопису)

Завдання: ведучий диктує слова, а команди повинні правильно їх написати на картках. Слова мають бути складними або з незвичним написанням.

Приклади слів: acquaintance, conscience, environment, necessary, rhythm.

3. Творче завдання (15 хв)

Draw a Scene (Намалюй сцену) → Команди отримують завдання намалювати відому культурну сцену або символ, не використовуючи слова (наприклад, “королівська гвардія в Лондоні”, “гра в бейсбол”, “канадський клен”). Інші команди повинні вгадати, що зображено.

Role-Playing (Рольова гра) → Кожна команда отримує картку із ситуацією (наприклад, “замовлення їжі в американському ресторані”, “покупка квитків на бродвейське шоу”). Команди мають розіграти сценку англійською мовою.

4. Підведення підсумків та нагородження (5 хв)

Підрахунок балів: ведучий разом із членами журі підраховує бали.

Оголошення переможців: називається команда-переможець.

Нагородження: вручення невеликих призів усім учасникам.

Заключне слово: Thank you all for your active participation and great knowledge! It was a pleasure to spend this time with you. Remember, learning a language is not just about grammar and vocabulary; it's also about understanding the culture. Have a great day!

(Само)аналіз позааудиторного предметного заходу

1. Методологічна основа й відповідність цілям

Захід побудовано на засадах комунікативного підходу до навчання іноземної мови. Основна мета – не просто передача інформації, а створення умов для її практичного застосування. Формат інтелектуально-розважальної гри-вікторини є оптимальним для студентів ЗФПО, оскільки він поєднує елементи навчання й розваги, що сприяє підвищенню мотивації. Захід відповідає освітній, розвивальній і виховній меті: студенти не лише поглиблюють знання, а й розвивають soft skills (робота в команді, швидкість реакції, критичне мислення).

2. Структура та логіка заходу

Структура заходу є чіткою та логічно завершеною →

Організаційний момент: створення сприятливої атмосфери, розподіл на команди і представлення, що допомагає зняти напругу й мотивує до активної участі в заході.

Основна частина (інтелектуальні раунди): різноманітність завдань (від географічних до історичних) підтримує інтерес учасників і дозволяє задіяти різні типи пам'яті (візуальну, слухову). Зокрема, раунд “Spelling Challenge” є важливим для закріплення навичок правопису, які часто ігноруються в розмовній практиці.

Творче завдання: цей етап є кульмінацією заходу, оскільки він виходить за рамки вікторини. Завдання “Draw a Scene” та “Role-Playing” активізують креативне мислення, імпровізацію й розвивають навички публічних виступів. Це особливо важливо для майбутніх фахівців, яким доведеться працювати з людьми.

Підведення підсумків і нагородження: цей етап є важливим для підтримання позитивного настрою й визнання зусиль кожного учасника, незалежно від результату.

3. Педагогічна цінність і потенціал

Розвиток міжкультурної комунікативної компетенції: захід не обмежується лише знаннями мови, він сприяє формуванню міжкультурної компетенції, що є важливою складовою сучасної освіти.

Формування командного духу: командна робота вчить студентів взаємодіяти, розподіляти ролі і приймати спільні рішення.

Діагностична цінність: результати вікторини можуть слугувати інструментом для оцінки рівня знань студентів і виявлення прогалин у навчальній програмі.

Рекомендації щодо вдосконалення →

Індивідуальні завдання: додати раунд, де кожен студент матиме можливість проявити себе індивідуально, наприклад, «Ораторський конкурс» або «Монолог на задану тему». Це допоможе уникнути ситуації, коли активними є лише кілька студентів у команді.

Використання мультимедіа: доповнити візуальний ряд відеофрагментами з фільмів, уривками з пісень або виступів, що зробить захід ще більш динамічним і цікавим.

Тематична гнучкість: захід можна адаптувати до різних тем, наприклад, «Культурні особливості англomовних країн», «Історія й література», «Сучасні технології та наукові відкриття».

Загалом, проведений захід є ефективним інструментом для навчання, що поєднує ігрову форму з освітнім змістом, що є особливо цінним для роботи зі студентами.

8. Розробка позааудиторного предметного заходу із зарубіжної літератури для студентів закладів фахової передвищої освіти, орієнтований на матеріал 11 класу

Літературний салон «Відлуння століття: мандрівка світами модернізму та постмодернізму»

Мета: освітня: поглибити знання студентів про ключові твори, авторів і характерні риси європейської та світової літератури ХХ століття, зокрема модернізму та постмодернізму (за програмою 11 класу); *розвивальна:* розвивати аналітичне і критичне мислення, навички інтерпретації художніх текстів, аргументації, публічних виступів, креативності, уміння вести діалог і формувати власну думку; *виховна:* виховувати естетичний смак, стійкий інтерес до читання й вивчення літератури, повагу до культурної спадщини, здатність до емпатії та толерантності до різноманітних світоглядних позицій.

Форма проведення: літературний салон із елементами інтелектуальної гри та творчих завдань.

Обладнання: мультимедійний проектор, екран, ноутбук, акустична система; *декорації* – елементи, що створюють атмосферу літературного кафе або салону початку ХХ століття – невеликі столики, покриті скатертинами, вази з квітами або свічники (безпечні світлодіодні), репродукції картин модерністів / постмодерністів; *візуальний матеріал* – портрети письменників (Ф. Кафка, А. Камю, Г. Гессе, Г. Маркес, Е. Хемінгуей, Дж. Оруелл та ін.), цитати з їхніх творів, ключові терміни (модернізм, екзистенціалізм, магічний реалізм, «потік свідомості»); *аудіоматеріал* – фонова музика, що асоціюється з епохою (класична музика ХХ століття, джаз); *роздавальний матеріал* – картки із завданнями, папір для нотаток, ручки, міні-схеми «літературних напрямів». *Додатково:* книги з творами, що обговорюються, для візуалізації та можливого звернення, невеликі символічні призи для переможців / найактивніших учасників.

Хід заходу

1. Організаційний момент та вступне слово (10 хв)

Привітання та створення атмосфери: Добрий день, шановні студенти й гості! Ласкаво просимо до нашого «Літературного салону», де ми сьогодні здійснимо захопливу мандрівку в глибини світової літератури ХХ століття. Це була епоха кардинальних змін, пошуку нового сенсу й форми, епоха, що подарувала нам геніальних авторів і неперевершені твори, які й дотепер бентежать наші душі (тихо грає спокійна інструментальна музика, на екрані – слайд із назвою заходу й зображеннями, що асоціюються з модернізмом / постмодернізмом).

Представлення «літературних столиків» (команд): студенти заздалегідь об'єднані в 3-4 команди. Кожна команда обирає назву, пов'язану з літературою ХХ ст. (наприклад, «Абсурдисти», «Магічні реалісти», «Загублене покоління», «Пошуковці смислів»).

Короткий вступ ведучого → про епоху ХХ ст. як період кардинальних змін, війн, філософських переосмислень, що знайшли відображення в модернізмі й постмодернізмі. Зазначення важливості цих напрямів для розуміння сучасної культури.

2. Основна частина: Літературні раунди й дискусії (60 хв)

Раунд 1. Літературна візитівка автора (15 хв)

Завдання: кожна команда отримує картку з ім'ям відомого автора (Ф. Кафка, А. Камю, Г. Гессе, Г. Маркес, Дж. Оруелл). За 3 хвилини команда має підготувати і представити «візитівку» автора (1-2 хв): назвати ключові твори, основні ідеї, до якого літературного напрямку належить, і, можливо, навести цікавий факт.

Оцінювання: точність, лаконічність, оригінальність подачі.

Обговорення: після кожної «візитівки» ведучий або інші команди можуть поставити одне запитання.

Раунд 2. Упізнай твір за уривком (15 хв)

Завдання: ведучий зачитує 5-7 коротких, характерних уривків з ключових творів 11 класу (наприклад, «Перевтілення» Кафки, «Сторонній» Камю, «Сто років самотності» Маркеса, «Скотний двір» Оруелла, «Старий і море» Хемінгуея, «Тев'є-молочар» Шолом-Алейхема). Команди записують автора й назву твору.

Оцінювання: правильність визначення автора й назви. Додаткові бали за стислий коментар, чому саме цей уривок є знаковим для твору / автора.

Раунд 3. Дилеми століття: Літературна дискусія (20 хв)

Завдання: ведучий пропонує 2-3 проблемні питання, що стосуються центральних тем літератури ХХ ст. Команди мають 3-4 хвилини для обговорення у групі, а потім по черзі (по 1-2 хв від команди) висловлюють свою позицію, аргументуючи її прикладами з літературних творів.

Приклади питань для дискусії: Чи є абсурд невід'ємною частиною людського існування (на прикладі філософії екзистенціалізму і творів А. Камю, Ф. Кафки)? У який спосіб тема втраченої ідентичності й самотності розкривається в модерністській прозі (Г. Гессе, Дж. Джойс, В. Вулф)? Наскільки актуальні попередження антиутопій (Дж. Оруелл, О. Хакслі) у сучасному світі?

Оцінювання: глибина аргументації, логічність викладу, опора на літературний матеріал, активність.

Раунд 4. Творча майстерня (10 хв)

Завдання: кожна команда отримує одне з таких завдань → • Створити *синквейн* (п'ятирядковий вірш) або *короткий верлібр*, присвячений одному з літературних напрямів (модернізм, постмодернізм, екзистенціалізм) або його ключовій ідеї. • Підготувати «живу картину» (коротка інсценізація без слів) за мотивами відомого літературного твору ХХ ст. (наприклад, пробудження Грегора Замзи, сцена із «Стороннього», старий Сантьяго з рибиною).

• Скласти *Твіттер-повідомлення* (до 280 символів) від імені одного з літературних героїв або авторів, що відображає його основну ідею чи конфлікт.

Оцінювання: креативність, відповідність темі, оригінальність, естетична цінність.

3. Підбиття підсумків, рефлексія та нагородження (10 хв)

Підрахунок балів: журі (викладачі) підраховують бали, отримані командами.

Рефлексія: короткі висловлювання студентів (1-2 речення): Що нового для мене відкрилося сьогодні? Який твір / автор мене найбільше вразив і чому? Яке питання з дискусії змусило мене замислитися?

Оголошення результатів та нагородження: оголошення команди-переможця і вручення символічних призів (наприклад, тематичні блокноти, ручки, закладки для книг із цитатами тощо).

Заключне слово ведучого → Дякуємо всім за активну участь у нашому літературному салоні! Сподіваємося, що ця зустріч розширила ваш літературний кругозір і надихнула на подальше занурення в захопливий світ літератури. Пам'ятайте, кожна прочитана книга – це новий світ, який ми відкриваємо для себе. До нових літературних зустрічей!

Очікувані результати заходу → *Поглиблення знань* – студенти закріплюють і розширюють знання про основні напрями (модернізм, постмодернізм), ключових авторів і їхні твори, вивчені в 11 класі. *Розвиток критичного мислення* – навчаться аналізувати й інтерпретувати складні літературні явища, формувати власну аргументовану позицію. *Розвиток комунікативних навичок* – покращать навички публічних виступів, ведення дискусій, висловлення думок українською мовою в академічному контексті. *Креативність* – проявлять творчий підхід до виконання завдань, розвинуть уявлення та художнє мислення. *Мотивація до читання* – захід має заохотити

до самостійного читання й дослідження літератури ХХ ст. *Командна робота* – студенти навчаться ефективно взаємодіяти у групі, розподіляти ролі й досягати спільної мети.

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ВО – вища освіта

ДСЗО – Державний стандарт закладу освіти

ЗЗСО – заклад загальної середньої освіти

ЗФПО – заклад фахової передвищої освіти

НВП – навчально-виховний процес

Наскрізна програма – Наскрізна програма з практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (за предметною спеціальністю 014.02 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)) за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Мова і література (англійська)) / розробники: Н. М. Маторіна, Н. С. Гарань, Н. П. Шайда; затверджено 27 червня 2024 р. Слов'янськ – Дніпро, 2024. 38 с. URL: <https://surli.cc/kojrvz>

ОП – освітня програма

ОПП – освітньо-професійна програма

Положення про практичну підготовку – Положення про практичну підготовку (практику) здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів у державному вищому навчальному закладі «Донбаський державний педагогічний університет» / розробники: О. Г. Набока, С. Р. Кашина, С. В. Коношенко, Н. В. Вовк, Р. М. Падалка; затверджено 28 серпня 2020 р. Слов'янськ, 2020. 22 с. URL: <https://surl.li/lmupfe>

СО – середня освіта

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативна

Закон України «Про освіту» зі змінами 2024 рік № 2145-VIII від 05.09.2017, редакція від 21.11.2021. URL: <http://surl.li/tzrtj>

Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16 січня 2020 року № 463-IX. URL: <http://surl.li/tzrkk>

Наскрізна програма з практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (за предметною спеціальністю 014.02 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)) за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Мова і література (англійська)) / розробники: Н. М. Маторіна, Н. С. Гарань, Н. П. Шайда; затверджено 27 червня 2024 р. Слов'янськ – Дніпро, 2024. 38 с. URL: <https://surli.cc/kojrvz>

Положення про практичну підготовку (практику) здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів у державному вищому навчальному закладі «Донбаський державний педагогічний університет» / розробники: О. Г. Набока, С. Р. Кашина, С. В. Коношенко, Н. В. Вовк, Р. М. Падалка; затверджено 28 серпня 2020 р. Слов'янськ, 2020. 22 с. URL: <https://surl.li/lmupfe>

Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. 40 с. URL: <http://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms>

Основна

Башманівська Л. А., Усатий А. В. Методика навчання української та зарубіжної літератур у закладах освіти: навчально-методичний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 66 с. URL: <http://surl.li/plyxrn>

Бондаренко Є. М. Професійна підготовка майбутнього вчителя іноземної мови. Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2018. 320 с.

Волощук Є. Зарубіжна література (рівень стандарту): підручник для 11 кл. заг. серед. освіти. Київ: Генеза, 2019. 176 с.

Гаврилова Т. М. Методика викладання зарубіжної літератури в школі: навчальний посібник. Харків: Ранок, 2020. 256 с.

Зарубіжна література. 10–11 класи. Рівень стандарту: навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Київ, 2022. URL: <http://surl.li/tznel>

Коваленко О. І. Організація педагогічної практики з іноземної мови: навчально-методичний посібник. Львів: Новий Світ, 2021. 180 с.

Майер Н. В. Технології самостійної роботи студентів з іноземних мов і культур: навчально-методичний посібник для студентів магістратури. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2019. 41 с.

Мацевко-Бекерська Л. В. Методика викладання світової літератури: навчально-методичний посібник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 296 с.

Мельник Л. В., Савченко О. В. Практикум з методики викладання іноземної мови: для студентів філологічних факультетів. Тернопіль: Підручники і посібники, 2019. 210 с.

Методика викладання англійської мови: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / уклад. І. В. Холод. Умань: Візаві, 2019. 165 с.

Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов. 10–11 класи. URL: <http://surl.li/hhsqfb>

Ніколаєва С. Ю., Бориско Н. Ф., Майєр Н. В. Методика навчання іноземних мов і культур в європейському контексті у закладах вищої освіти: навчально-методичний посібник для студентів магістратури. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2019. 100 с.

Ніколаєва С. Ю. Методи та організація сучасних досліджень з методики навчання іноземних мов і культур: навчально-методичний посібник для студентів магістратури та аспірантури. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2019. 136 с.

Ніколенко О., Ковальова Л., Юлдашева Л. Зарубіжна література (рівень стандарту): підручник для 11 кл. заг. серед. освіти. Київ: Грамота, 2019. 192 с.

Ніколенко О. М., Орлова О. В., Ковальова Л. Л. Зарубіжна література (рівень стандарту): підручник для 10 кл. заг. серед. освіти. Київ: Грамота, 2018. 208 с.

Орлова О. В. Методика навчання зарубіжної літератури: навчально-методичний посібник. Полтава, 2021. 109 с.

Освітні технології: навчально-методичний посібник для здобувачів освіти освітнього ступеня «бакалавр», «магістр» / уклад.: Г. Ф. Пономарьова, С. Б. Беляєв, О. О. Бабакіна, В. А. Литвин. Харків: Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія», 2023. 266 с.

Педагогічна практика студентів у закладах загальної середньої освіти: навчальний посібник / уклад.: Соловей М. І., Ніколаєва С. Ю., Кудіна В. В. та ін. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2020. 142 с.

Удовиченко Л. М. Методика навчання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти: навчальний посібник для підготовки до атестації

студентів-філологів. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2022. 121 с. URL: <http://surl.li/kdfabx>

Федорова М. С. Викладання іноземної мови в старшій школі: методичні аспекти. Дніпро: Герда, 2019. 160 с.

Шевчук А. П. Методичний посібник для керівників педагогічної практики: іноземна мова. Вінниця: Едельвейс, 2021. 195 с.

Яковенко В. Д., Лазебник Л. І. Практична підготовка майбутнього вчителя: досвід і перспективи. Київ: Лібра, 2020. 240 с.

Допоміжна

Енциклопедія освіти / за ред. В. Г. Кременя. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 2-ге вид., доп. і переробл. 1144 с.

Запольський М. С., Піскунов О. В. Використання лінгвокраїнознавчого та лінгвокультурного контенту на уроках англійської мови в закладах ЗЗСО. *Методологія та історіографія мовознавства: збірник тез X науково-практичної Інтернет-конференції*. Слов'янськ – Дніпро: ДДПУ, 2023. С. 97–100.

Казаков І., Разживін В. Сценарій змішаного навчання зарубіжної літератури у процесі вивчення теми «Творчість Оноре де Бальзака». *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти: збірник наукових праць / гол. ред. проф. Л. Г. Гаврілова*. Слов'янськ: ДДПУ, 2021. Вип. 14. (Ч. 2). С. 101–114.

Казаков І. Сценарій змішаного навчання світової літератури у процесі вивчення теми «Творчість Адама Міцкевича». *Dydaktyka polonistyczna*. № 8 (17). 2023. С. 71–80.

Маторіна Н. Тестовий контроль як метод оцінювання навчальних досягнень студентів з історії зарубіжної літератури (на матеріалі творчості Бруно Шульца). *Dydaktyka polonistyczna*. 2021. NR 7 (16). С. 266–279. DOI: 10.15584/dyd.pol.16.2021.20

Маторіна Н. Урізноманітнення лекцій з історії зарубіжної літератури в закладах вищої освіти педагогічного спрямування (на матеріалі творчості Бруно Шульца). *Dydaktyka polonistyczna*. 2022. NR 8 (17). С. 146–160. DOI: 10.15584/dyd.pol.17.2022.14

Маторіна Н. М., Волошина А. І. Уроки компаративного аналізу як новітнє явище в сучасній українській школі. *Література, психологія, педагогіка у ракурсах взаємодії: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 9 листопада 2023 р.* Дніпро, 2023. С. 149–153.

Маторіна Н. М. Переклад у форматі викладання зарубіжної літератури (на матеріалі творчості Бруно Шульца). *Література: інтегрований підхід у викладанні: матеріали* Всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації. 4 березня – 14 квітня 2024 р. Львів – Торунь: Liha-Pres, 2024. С. 79–82.

Маторіна Н. М. Роль індивідуальної роботи здобувачів під час вивчення історії зарубіжної літератури (на матеріалі творчості Бруно Шульца). *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*: зб. наук. праць. 2022. № 17 (том 1). С. 108–121. DOI: <https://doi.org/10.31865/2414-9292.17.2022.259980>

Рубан А. А., Маторіна Н. М. Особливості вивчення мови художніх творів зарубіжної літератури. *Actual space of pfilology*. Editors: Olena Kolgan, Nataliia Ovcharenko, Józef Kaczmarek jr. *Monograph*. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2021. P. 332–341.

Рубан А. А. Формування ключових компетентностей під час вивчення зарубіжної літератури (на матеріалі уривка з комедії Мольєра «Міщанин-шляхтич»). The 8th International scientific and practical conference “*Innovative development of science, technology and education*” (May 9-11, 2024) Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2024. P. 428–432.

Савченко А. С., Піскунов О. В. Етапи формування лінгвосоціокультурної компетентності. *Методологія та історіографія мовознавства*: збірник тез X науково-практичної Інтернет-конференції. Слов’янськ – Дніпро: ДДПУ, 2023. С. 180–183.

Редько В. Г. Теоретико-методичні засади компетентнісно-діяльнісної технології навчання іноземних мов. *Fundamental and Applied Researches in Practice of Leading Scientific Schools*. Т. 2, № 26, 2018. С. 313–320.

Татарченко І., Піскунов О. Виявлення та усунення граматичних помилок, зумовлених мовною інтерференцією, в усному мовленні учнів старших класів. *Сучасні тенденції розвитку лінгвістики та лінгводидактики*: збірник

матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (10 травня 2023 р.). [Електронне видання]. Рівне: НУВГП, 2023. 386 с.

Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion Volume with New Descriptors. Council of Europe, February 2019. 236 p.

Piskunov O., Roman V. Background knowledge as a determinant of translation actions. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 77, том 2, 2024. С. 223–229.

Piskunov O., Roman V. Elimination of linguistic mistakes caused by language interference in the senior students' oral and written speech. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 76, том 2, 2024. Рр. 258–264.

ДОДАТКИ

Бланк для заповнення

ВІДОМІСТЬ-ХАРАКТЕРИСТИКА (з практичної підготовки)

(прізвище, ім'я, по батькові)

– здобувач другого (магістерського) РВО за ОП «Середня освіта (Мова і література (англійська))» спеціальності 014 Середня освіта 014.021 Англійська мова та зарубіжна література, 2 курс денної / заочної форми навчання на факультеті гуманітарної, філологічної та економічної освіти ДДПУ проходив (ла) виробничу (педагогічну) практичну підготовку

з _____ до _____ 20 ____ у

(повна назва закладу загальної середньої освіти / закладу освіти)

з _____ до _____ 20 ____ у

(повна назва закладу фахової передвищої освіти)

та виконував (ла) таку роботу:

I. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА в ЗЗСО (рівень профільної середньої освіти)

1.	Складання календарно-тематичного плану навчальної роботи:		
	1)	з англійської мови:	
	2)	із зарубіжної літератури:	
2.	Проведення поглибленого аналізу уроку вчителя англійської мови й уроку вчителя зарубіжної літератури:		
	1)	Тема:	
	2)	Тема:	
3.	Проведення поточних уроків англійської мови:		
	1)	Тема:	
	2)	Тема:	
	3)	Тема:	
	4)	Тема:	
	5)	Тема:	
	6)	Тема:	
4.	Проведення поточних уроків зарубіжної літератури:		
	1)	Тема:	
	2)	Тема:	
	3)	Тема:	
	4)	Тема:	
5.	Проведення контрольних уроків англійської мови:		
	1)	Тема:	

	2)	Тема:	
6.	Проведення контрольних уроків зарубіжної літератури:		
	1)	Тема:	
7.	Розробка і проведення позакласного заходу з англійської мови та із зарубіжної літератури:		
	1)	Тема:	
	2)	Тема:	
Загальна кількість набраних балів (із 35):			
<i>Примітка:</i> мінімальна кількість балів – 21			

II. ВИХОВНА РОБОТА у ЗЗСО

(класного керівника, заступника керівника ЗЗСО з виховної роботи)

1.	Складання власного плану виховної роботи школи на півріччя		
2.	Конспект класних батьківських зборів (бесіда, лекція, диспут тощо) або шкільних батьківських зборів		
3.	Підготовка розгорнутого плану-конспекту одного позакласного виховного заходу і його проведення, фотозвіт		
4.	Проведення самоаналізу виховного заходу		
5.	Конспект загальношкільного виховного заходу		
Загальна кількість набраних балів (із 20):			
<i>Примітка:</i> мінімальна кількість балів – 12			

III. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ учнівського колективу у ЗЗСО

Проведення психолого-педагогічного аналізу учнівського колективу за схемою:			
1.	Загальні відомості про колектив		
2.	Керівництво колективом		
3.	Взаємовідносини в колективі		
4.	Колективна діяльність класу		
5.	Соціометричне дослідження		
6.	Висновки та рекомендації		
Загальна кількість набраних балів (з 15):			
<i>Примітка:</i> мінімальна кількість балів – 9			

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА в ЗФПО

1.	Складання календарно-тематичного плану навчальної роботи:		
	1)	з англійської мови:	

	2)	із зарубіжної літератури:	
2.	Проведення поглибленого аналізу заняття викладача англійської мови й заняття викладача зарубіжної літератури:		
	1)	Тема:	
	2)	Тема:	
3.	Проведення поточних занять з англійської мови:		
	1)	Тема:	
	2)	Тема:	
	3)	Тема:	
	4)	Тема:	
4.	Проведення поточних занять із зарубіжної літератури:		
	1)	Тема:	
	2)	Тема:	
Загальна кількість набраних балів (з 15):			
<i>Примітка:</i> мінімальна кількість балів – 9			

V. ВИХОВНА РОБОТА в ЗФПО

1.	Складання власного плану виховної роботи закладу освіти на півріччя	
2.	Підготовка розгорнутого плану-конспекту одного позааудиторного виховного заходу та його проведення, фотозвіт	
3.	Проведення самоаналізу виховного заходу	
Загальна кількість балів (з 10):		
<i>Примітка:</i> мінімальна кількість балів – 6		

VI. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ

навчальної діяльності студентів ЗФПО

Проведення психолого-педагогічного аналізу навчальної діяльності студентів закладів фахової передвищої освіти за схемою:		
1.	Встановлення суб'єктивної значимості кожного окремого виду діяльності студента	
2.	Визначення рівня задоволеності кожним окремим видом діяльності студента	
3.	Психологічна діагностика мотивації окремих складових структури діяльності та рівень їх прояву	
4.	Аналіз уявлень студентів про бажану для них структуру діяльності	
5.	Висновки та рекомендації.	

Загальна кількість набраних балів (з 5):	
<i>Примітка:</i> мінімальна кількість балів – 3	
Разом (максимум) за 2 етапи виробничої (педагогічної) практичної підготовки	
<i>Примітка:</i> мінімальна кількість балів – 60	

ЗАГАЛЬНА ПІДГОТОВКУ	ОЦІНКА	ЗА	ПРАКТИЧНУ	балів	
				заг. к-ть балів	за нац. шкалою
Методисти зі спеціальності				/	
		загальна к-ть балів	підписи	/	прізвище та ініціали
Методист з педагогіки				/	
		загальна к-ть балів	підпис	/	прізвище та ініціали
Методист з психології				/	
		загальна к-ть балів	підпис	/	прізвище та ініціали
Факультетський керівник				/	
			підпис	/	прізвище та ініціали
	М.П.			/	
Декан факультету				/	
			підпис	/	прізвище та ініціали

ВІДОМІСТЬ-ХАРАКТЕРИСТИКА
(з практичної підготовки) (фрагмент)
із зазначенням максимальної кількості балів за кожне виконане завдання

I. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА в ЗЗСО
(рівень профільної середньої освіти)

1.	Складання календарно-тематичного плану навчальної роботи:		
	1)	з англійської мови:	0,5
	2)	із зарубіжної літератури:	0,5
2.	Проведення поглибленого аналізу уроку вчителя англійської мови й уроку вчителя зарубіжної літератури:		
	1)	Тема:	2
	2)	Тема:	2
3.	Проведення поточних уроків англійської мови:		
	1)	Тема:	2
	2)	Тема:	2
	3)	Тема:	2
	4)	Тема:	2
	5)	Тема:	2
	6)	Тема:	2
4.	Проведення поточних уроків зарубіжної літератури:		
	1)	Тема:	2
	2)	Тема:	2
	3)	Тема:	2
	4)	Тема:	2
5.	Проведення контрольних уроків англійської мови:		
	1)	Тема:	2
	2)	Тема:	2
6.	Проведення контрольних уроків зарубіжної літератури:		
	1)	Тема:	2
7.	Розробка і проведення позакласного заходу з англійської мови та із зарубіжної літератури:		
	1)	Тема:	2
	2)	Тема:	2
Загальна кількість набраних балів (із 35):			35
<i>Примітка: мінімальна кількість балів – 21</i>			

II. ВИХОВНА РОБОТА у ЗЗСО

(класного керівника, заступника керівника ЗЗСО з виховної роботи)

1.	Складання власного плану виховної роботи школи на півріччя	4
2.	Конспект класних батьківських зборів (бесіда, лекція, диспут тощо) або шкільних батьківських зборів	4
3.	Підготовка розгорнутого плану-конспекту одного позакласного виховного заходу і його проведення, фотозвіт	4
4.	Проведення самоаналізу виховного заходу	4
5.	Конспект загальношкільного виховного заходу	4
Загальна кількість набраних балів (із 20):		20
<i>Примітка:</i> мінімальна кількість балів – 12		

III. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ учнівського колективу у ЗЗСО

Проведення психолого-педагогічного аналізу учнівського колективу за схемою:		
1.	Загальні відомості про колектив	2
2.	Керівництво колективом	2
3.	Взаємовідносини в колективі	2
4.	Колективна діяльність класу	2
5.	Соціометричне дослідження	5
6.	Висновки та рекомендації	2
Загальна кількість набраних балів (з 15):		15
<i>Примітка:</i> мінімальна кількість балів – 9		

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА в ЗФПО

1.	Складання календарно-тематичного плану навчальної роботи:		
	1)	з англійської мови:	0,5
	2)	із зарубіжної літератури:	0,5
2.	Проведення поглибленого аналізу заняття викладача англійської мови й заняття викладача зарубіжної літератури:		
	1)	Тема:	1
	2)	Тема:	1
3.	Проведення поточних занять з англійської мови:		
	1)	Тема:	2
	2)	Тема:	2
	3)	Тема:	2
	4)	Тема:	2

4.	Проведення поточних занять із зарубіжної літератури:		
	1)	Тема:	2
	2)	Тема:	2
Загальна кількість набраних балів (з 15):			15
<i>Примітка:</i> мінімальна кількість балів – 9			

V. ВИХОВНА РОБОТА в ЗФПО

1.	Складання власного плану виховної роботи закладу освіти на півріччя		2
2.	Підготовка розгорнутого плану-конспекту одного позааудиторного виховного заходу та його проведення, фотозвіт		6
3.	Проведення самоаналізу виховного заходу		2
Загальна кількість балів (з 10):			10
<i>Примітка:</i> мінімальна кількість балів – 6			

VI. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ навчальної діяльності студентів ЗФПО

Проведення психолого-педагогічного аналізу навчальної діяльності студентів закладів фахової передвищої освіти за схемою:		
1.	Встановлення суб'єктивної значимості кожного окремого виду діяльності студента	1
2.	Визначення рівня задоволеності кожним окремим видом діяльності студента	1
3.	Психологічна діагностика мотивації окремих складових структури діяльності та рівень їх прояву	1
4.	Аналіз уявлень студентів про бажану для них структуру діяльності	1
5.	Висновки та рекомендації.	1
Загальна кількість набраних балів (з 5):		5
<i>Примітка:</i> мінімальна кількість балів – 3		
Разом (максимум) за 2 етапи виробничої (педагогічної) практичної підготовки		100
<i>Примітка:</i> мінімальна кількість балів – 60		

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ	5
ОПИС ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ	7
УЗАГАЛЬНЮВАЛЬНА ТАБЛИЦЯ	9
ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧА-ПРАКТИКАНТА	10
СТИСЛИЙ ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК	11
МАТЕРІАЛИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ – АНГЛІЙСЬКА МОВА Й ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА	14
ПЕРЕЛІК ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ	22
ЗРАЗКИ (ОРІЄНТОВНІ) ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ	23
1. Календарно-тематичні плани.....	24
2. Конспект уроку англійської мови (10 клас).....	28
3. Поглиблений аналіз уроку англійської мови (10 клас).....	31
4. Конспект уроку зарубіжної літератури (10 клас)	34
5. Поглиблений аналіз уроку зарубіжної літератури (10 клас).....	39
6. Розробка комплексного позааудиторного заходу з англійської мови й зарубіжної літератури (10 клас)	42
7. Розробка позааудиторного предметного заходу з англійської мови (для студентів закладів фахової передвищої освіти, орієнтований на матеріал 11 класу).....	49
8. Розробка позааудиторного предметного заходу із зарубіжної літератури для студентів закладів фахової передвищої освіти, орієнтований на матеріал 11 класу	54
СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	59
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	60
ДОДАТКИ	67

Науково-методичне видання

МАТОРІНА НАТАЛІЯ МИХАЙЛІВНА

**ВИРОБНИЧА (ПЕДАГОГІЧНА) ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА:
МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД І ПОРАДИ**

Навчально-методичний посібник